

جامعه ایمن: مدینه فاضله، شهر آرمانی، شهر سالم و بالاخره جامعه ایمن مضامینی هستند که شاید آن را زیاد شنیده باشید. شاید ایمنی مهمترین نیاز انسان بعد از تغذیه باشد چراکه این نیاز از دوران جنینی تا پایان حیات با او خواهد بود و در صورتی که امنیت جسمی و روانی انسان به هر شکلی تهدید شود، انسان هم بصورت غریزی و هم ارادی به آن واکنش نشان می دهد.

جامعه ایمن رفتار ایمن: دستیابی به ایمنی در یک جامعه در گرو رفتار تک تک افراد جامعه است. هرکس در هر مقام و رتبه از نظر اجتماعی در برقراری ایمنی و امنیت اجتماع خود نقش دارد. برای دستیابی به ایمنی حداقل ۴ اصل باید برقرار باشد.

1- باور ایمنی: همه ما باید به این باور برسیم که ایمنی از ارکان اصلی رفاه اجتماعی و زندگی سالم است. باید بپذیریم که رفتار هریک از ما در برقراری رنجیره رفاه و سلامتی در جامعه تأثیر گذار است. باید بدانیم که عدم آگاهی ما از رفتارهای ایمن در زندگی، ما را از گناه به خطر انداختن جان خود و دیگران تبرئه نخواهد کرد. برای دستیابی به باور ایمنی و تغییر نگرش در جامعه نیاز است که تمامی سازمان ها و نهادهای دولتی و غیردولتی همگام با مردم در این مسیر قدم بردارند. هیچکس نباید از این قاعده مستثنی شود. هرکس در سطح امکانات فکری و جسمی خود در هر زمان و مکان ممکن باید در ارتقاء ایمنی خود و دیگران مشارکت کند. بدیهی است در این مسیر سازمانی غیر دولتی و مردم نهاد که تمامی سازمان ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی را با کسب نظرات مردم و جذب مشارکت جامعه منسجم کند، رسیدن به هدف را تسهیل خواهد کرد.

2- آگاهی از نحوه ی بکار گیری تجهیزات ایمنی: ما در زندگی روزمره در خانه و محل کار، کوچه و خیابان، پارک و اماکن تفریحی برای پیشبرد امور زندگی با وسایل بسیاری سر و کار داریم. برای اینکه این امور به درستی انجام گیرد و در عین حال سلامتی افراد به مخاطره نیافتد نیاز است که اصول ایمنی رعایت گردد. علاوه بر اعتقاد به ایمنی افراد باید نحوه ی انجام ایمن امور را نیز بدانند. منظور از تجهیزات و ملزومات ایمنی آن نیست که حتماً وسایلی خاص بصورت مجزا در اختیار ما باشد بلکه باید وسایل مورد نیاز ما در انجام امور روزانه به گونه ای ساخته شده باشند که شرایط ایمن انجام دادن کار برای افرادی که با آنها سر و کار دارند مهیا شده باشد. البته گاهی نیز ممکن است تجهیزاتی اضافی موسوم به تجهیزات ایمنی در کنار این وسایل وجود داشته باشد تا انجام ایمن کار را ممکن سازد. هر کس در هر شرایطی که باشد برای انجام هرکاری باید نحوه استفاده صحیح از وسایل مورد کاربرد را بداند و گرنه شانس ایجاد حادثه برای خود و اطرافیان را بالا می برد و جان افراد را به مخاطره می اندازد.

۳- قانون و مقررات مناسب و رعایت آن: وظیفه دولت و مراجع قانونگذار آن است که با تصویب قوانین، مقررات و آئین نامه های مناسب زمینه را برای کاهش آسیب در جامعه فراهم کنند. این قوانین باید به گونه ای باشد که تمامی ارکان زندگی فردی خانوادگی و اجتماعی را در ابعاد زمانی مکانی مختلف دربرگیرد. باید در این زمینه هیچ خلاء قانونی موجود نباشد و هرکس در هر زمان و مکان، رفتار غیر ایمن از او سر زد در قبال کار خود پاسخگو باشد. باید اعمال قانون با ریسک و خطر تناسب داشته باشد.

4- دستیابی به تجهیزات و ملزومات ایمنی: درست است که عوامل انسانی نقش برجسته ای در ایجاد سوانح و حوادث دارند ولی این امر باعث نمی شود که ما نقش شرایط غیر ایمن و عدم تجهیزات مناسب را نادیده انگاریم. مدرسه ای که در کنار اتوبان ساخته شده است و دانش آموزان برای رسیدن به خانه باید روزی دوبار از این گذرگاه عبور کنند در حالیکه پل هوایی نیز در آن منطقه وجود ندارد، نمونه ای برای این موضوع است.

تاریخچه ی فعالیت در ایران: حوادث مرکز مدیریت بیماریها، تاکنون سه برنامه را در دست اجرا گذاشته است: پیشگیری از حوادث خانگی در سال 1383، پیشگیری از حادثه ها در سطح شهرستانها یا برنامه جامعه ایمن در سال 1375 و برنامه سوم پیشگیری از حوادث ترافیکی.

پیشگیری از سوانح و حوادث در قالب مدل جامعه ایمن: طرح جامعه ایمن: پیشگیری از حوادث مبتنی است بر ایجاد یک جامعه ایمن که تحت عنوان همین نام مطرح است. مدل جامعه ایمن متکی به همکاریهای بین بخشی، مشارکت

مردم و دخالت مسئولین محلی است. مفهوم جامعه ایمن در اولین کنفرانس جهانی جلوگیری از حوادث و آسیب ها در سپتامبر 1989 در استکهلم سوئد مطرح شد. در این کنفرانس بیانیه ای برای جامعه ایمن صادر شد مبنی بر اینکه " تمامی افراد بشر باید از ایمنی و سلامتی یکسانی برخوردار باشند" این بیانیه به یک اصل با استراتژی " سلامتی برای همه " برای برنامه های سازمان جهانی بهداشت در جلوگیری از حوادث و کنترل آسیب ها تبدیل شد.

برنامه عملیاتی کانون پیشگیری از حوادث

هدف کلی: ارتقاء ایمنی شهروندان و کاهش سوانح و حوادث در سطح شهرستان شیراز
استراتژی ها:

۱. جلب مشارکت سازمان ها و نهادهای ذیربط
۲. تشکیل یک سازمان مردم نهاد جهت پیشبرد اهداف و جذب نیروهای مردمی و تصویب اصول سازمانی
۳. تهیه بسته آموزشی با مشارکت سازمان های ذیربط جهت تدوین برنامه های آموزشی
۴. فراهم کردن ی محل مناسب جهت کانون به عنوان مرکز انجام اقدامات و استقرار سازمان
۵. بسیج نیروهای مردمی از طریق داوطلبین سلامت
۶. شناخت نقاط حادثه خیز و جمع آوری اطلاعات در سطح شهر
۷. آموزش نیروهای آموزشگر و انتقال مطالب آموزشی به آحاد مردم
۸. اولویت بندی مشکلات و شروع برنامه با همکاری سازمانهای دخیل، مردم و مدیران سلامت
۹. ایجاد نظام ثبت
۱۰. اقدام جهت حل مشکلات از طریق ایجاد ارتباط با سازمانهای ذیربط
۱۱. ایجاد نظام پایش و ارزشیابی

شرح مختصری از فعالیت های کانون پیشگیری از سوانح و حوادث شهرستان شیراز (جامعه ایمن)

- شروع برنامه از بهمن ۸۴ با دعوت از نمایندگان سازمانها
- تصویب اساسنامه و انتخاب هیئت مدیره توسط اعضا(۱۳۸۵)
- تهیه بسته های آموزشی و شروع برنامه های آموزشی برای داوطلبین سلامت مردمی و تخصصی
- انتخاب مجدد هیأت مدیره(۱۳۸۶)
- به ثبت رسیدن NGO و افتتاح حساب برای کانون(۱۳۸۶)
- گرفتن محل از شهرداری در باغ ملی و ایجاد نمایشگاه دائمی در آن محل(۱۳۸۶)
- تغییر محل به بوستان ملت و اخذ امکانات از شهرداری و مستقر شدن نیروی دائمی توسط مرکز بهداشت(۱۳۸۷)
- جلسات متعدد آموزشی برای گروه سنی مهدکودک و دبستان توسط سازمانهای مختلف در محل کانون

برای آشنایی بیشتر با کانون می توانید به پایگاه اینترنتی زیر مراجعه فرمایید:

<http://shce.sums.ac.ir/sc/>